

MEDZINÁRODNÝ BESTSELLER

RICHARD BRANSON

LOSING MY VIRGINITY

Môj vlastný životopis

**RICHARD
BRANSON**

LOSING MY VIRGINITY

Môj vlastný životopis

eastone BOOKS
Business Class

LOSING MY VIRGINITY

Copyright © Richard Branson 1998, 2002, 2005, 2007, 2009

First published in 1998 by Virgin Books, an imprint of Ebury Publishing.
Ebury Publishing is part of the Penguin Random House group of companies.

The right of Sir Richard Branson to be identified as the author
of this work has been asserted by him in accordance
with the Copyright, Design and Patents Act 1988.

Slovak edition © 2015 Eastone Group, a. s.

Translation © 2015 Ján Rendek (kapitoly 1 – 29),
Beáta Ďuračková (kapitoly 30 – 32, fotopríloha)

Po prvýkrát vydalo vydavateľstvo Virgin Books v roku 1998.

Z anglického originálu *Losing My Virginity. The Autobiography*,
vydaného v rámci vydavateľského domu Random House v roku 2009,
do slovenčiny preložili Ján Rendek a Beáta Ďuračková.

V roku 2015 vydalo vydavateľstvo Eastone Books, Bratislava.

Zodpovedná redaktorka: Marianna Petrová

Korektorka: Anetta Letková

Tlač: Těšínská tiskárna, a. s.

www.eastonebooks.com

ISBN 978-80-8109-281-7

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nemôže byť použitá
alebo reprodukováná, uchovávaná v informačných systémoch alebo šírená
v akejkoľvek forme a akýmkoľvek spôsobom: elektronicky, mechanicky,
kopírovaním, nahrávaním, skenovaním alebo inak, bez písomného súhlasu
majiteľa autorských práv, s výnimkou citácií v rámci recenzií.

Partnerom tohto vydania je MAGNA ENERGIA, a. s.

OBSAH

ÚVOD	„No a čo, poďme na to!“	1
1	Rodina, ktorej členovia by jeden pre druhého spravili čokoľvek	13
	1950 – 1963	
2	„Buď pôjdeš do basy, alebo bude z teba milionár.“	30
	1963 – 1967	
3	Panici v práci	44
	1967 – 1970	
4	„Som pripravený všetko raz vyskúšať.“	68
	1970 – 1971	
5	Dostávam lekciiu	80
	1971	
6	„Simon urobil z Virgin najmódnejšie miesto.“	90
	1971 – 1972	
7	„Volá sa Trubicové zvony a ešte nikdy som nič také nepočul.“	100
	1972 – 1973	
8	„Byť druhou voľbou nič neznamená.“	112
	1974 – 1976	
9	Vykašlite sa na sprostosti	121
	1976 – 1977	
10	„Tak som si povedala, že sa k tebe nastahujem, povedala Joan	130
	1976 – 1978	

11 Život na hrane	138
1978 – 1980	
12 „Úspech prichádza aj bez varovania.“	154
1980 – 1982	
13 „To urobíš len cez moju mŕtvolu.“	161
1983 – 1984	
14 Deti Freddieho Lakera	174
1984	
15 „Mal som pocit, akoby som bol pripútaný k ostriu obrovskej zbijačky.“	183
1984 – 1986	
16 Najväčší balón na svete	196
1986 – 1987	
17 „Bol som si takmer istý, že zomriem.“	206
1987 – 1988	
18 „Všetko bolo na predaj.“	220
1988 – 1989	
19 Príprava na skok	226
1989 – 1990	
20 „Čo si to ten Richard Branson, dopekla, o sebe myslí?“	236
august – október 1990	
21 „Zostali by nám iba asi dve sekundy na to, aby sme sa naposledy prežehnali.“	253
november 1990 – január 1991	
22 Vlietame do turbulencie	270
január – február 1991	
23 Špinavé triky	280
február – apríl 1991	
24 Kickboxer v prvej miestnosti	288
apríl – júl 1991	
25 „Zažaluj tých bastardov.“	294
september – október 1991	
26 Barbari pred odletovou bránou	304
október – november 1991	

27	„Hovoria o mne, že som klamár.“	307
	november 1991 – marec 1992	
28	Víťazstvo	324
	marec 1992 – január 1993	
29	Nedotknuté územie	342
	1993 – 1998	
30	Rozmanitosť podnikania a nepriazeň osudu	356
	1998 – 2005	
31	Zmeny	420
	2006	
32	Lietanie vo výšinách	451
	2007	
	<i>Zdroje obrázkov a fotografií</i>	493
	<i>Index</i>	496

Venované Alexovi Ritchiemu a jeho rodine.

Špeciálne ďakujem Edwardovi Whitleymu za to, že mi pomohol dať tento projekt dokopy. V mojej firme strávil dva roky, v podstate žil u mňa doma, prehrabával sa mojimi dvadsaťpäťročnými počmáranými zápisníkmi, a pomáhal mi tak oživiť spomienky.

ÚVOD

„No a čo, poďme na to!“

UTOROK 7. JANUÁRA 1997 MAROKO

5.30

ZOBUDIL SOM SA EŠTE PRED JOAN a posadil sa v posteli. Od Marakéša bolo počuť trasúci sa hlas muezínov, ktorí cez reproduktory zvolávali ľudí na modlitbu. Stále som nič nenapísal Holly a Samovi. Vytrhol som teda stránku zo svojho zápisníka a napísal im list pre prípad, že by som sa nevrátil.

Milá Holly, milý Sam,

život je niekedy neuveriteľný. Jeden deň si nažive, v pohode a plný lásky, na druhý zrazu neexistuješ. Obaja viete, že som vždy túžil žiť naplno. Vďaka tomu som celých svojich štyridsaťšesť rokov žil život, po ktorom túži mnoho ľudí. Vychutnal som si v ňom každú minútu, najviac som si však vychutnával každú sekundu času, ktorý som strávil s vami a s vašou mamou.

Viem, že keď sme sa púšťali do tohto posledného dobrodružstva, mnohí ľudia nás mali za bláznov. Ja som však bol presvedčený, že sa mýlia. Cítil som, že vďaka všetkému, čo sme sa počas našich dobrodružstiev nad Atlantickým a Tichým oceánom naučili, bude náš let bezpečný. Myslel som si, že riziká sú prijateľné. Teraz vidím, že som sa mýlil.

Napriek tomu na svojom živote nič neľutujem, teda okrem toho, že nebudem môcť Joan pomáhať, keď budete dospievať. Máte iba dvanásť a pätnásť rokov, ste už však ľudia s vyvinutými

charaktermi. Ja aj mama sme na vás nesmierne hrdí. Lepšie deti sme si nemohli ani želať.

Obaja ste milí, ohľaduplní, životaschopní (dokonca aj vtipní!). Nič viac sme si s mamou nemohli priať.

Buďte silní. Viem, že to nebude ľahké. Náš spoločný život však bol skvelý. Určite nikdy nezabudnete na všetku zábavu, ktorú sme si spolu užili.

Aj vy prežité svoj život naplno. Užite si každú jeho minútu. Milujte svoju mamu a starajte sa o ňu tak, ako keby stelesňovala nás oboch.

S láskou
otec

List som poskladal na malý štvorec a vložil si ho do vrečka. Už oblečený a pripravený na odchod som si ľahol vedľa Joan a objal ju. Ja som bol už čulý a nervózny, Joan v mojich rukách pokojná a ospalá. Holly a Sam vošli do našej izby a ľahli si do postele medzi nás. Sam sa potom vytratil, aby si so svojimi bratrancami obzrel miesto štartu a balón, v ktorom som chcel zakrátko obletieť svet. Joan a Holly zasa zostali so mnou, keď som sa rozprával s meteorológom Martinom. Martin povedal, že let sa jednoznačne uskutoční – máme najlepšie poveternostné podmienky za posledných päť rokov. Potom som zavolať Timovi Evansovi, nášmu lekárovi. Mal termín s Rorym McCarthym, naším tretím pilotom, a mal pre mňa zlé správy: Rory nemôže letieť. Má ľahký zápal pľúc a ak by bol tri týždne zavretý v kabíne, jeho stav by sa mohol zhoršiť. Okamžite som zavolať Rorymu a povedal mu, ako veľmi ma to mrzí.

„Uvidíme sa v jedálni,“ ukončil som telefonát. „Naraňajkujme sa spolu.“

6.20

Keď som sa stretol s Rorym v jedálni hotela, bola už prázdna. Novinári, ktorí posledných dvadsaťštyri hodín sledovali prípravu na odlet, už odišli na miesto štartu.

Keď Rory dorazil do jedálne, objali sme sa. Obaja sme plakali. Nebol to len tretí pilot nášho letu balónom, ale stal sa aj mojím blízkym

priateľom. V poslednom čase sme spájali naše sily aj pri viacerých obchodných transakciách. Tesne pred odchodom do Maroka odkúpil podiel v našom novom hudobnom vydavateľstve V2 a zainvestoval do Virgin Clothes a Virgin Vie, našej najnovšej kozmetickej spoločnosti.

„Nechce sa mi veriť, že ťa musím takto sklamať,“ povedal Rory. „Nikdy nebývam chorý, absolútne nikdy.“

„Nerob si s tým ťažkú hlavu,“ ubezpečil som ho. „Stáva sa to. Máme Alexa, ktorý váži o polovicu menej než ty. S ním doletíme raz tak ďaleko.“

„Vážne, ak sa nevrátite,“ povedal Rory, „budem pokračovať tam, kde ste skončili.“

„Okej, vďaka,“ odpovedal som cez nervózny smiech.

Alex Ritchie už bol na mieste štartu a spolu s Perom Lindstrandom, veteránom lietania balónom, ktorý ma zasvätil do tohto športu, dohliadal na šialenstvo posledných príprav kabíny. Alex bol geniálny inžinier, ktorý ju navrhol. Ešte nikomu pred ním sa nepodarilo zostaviť taký systém, ktorý by zvládol let balónom vo výške dýzového prúdenia. Aj keď to bol práve on, kto postavil aj naše kabíny na prelet tak Atlantického, ako aj Tichého oceánu, nepoznal som ho veľmi dobre a teraz už bolo príliš neskoro, aby som ho začal spoznávať. Aj keď nemal žiaden letecký tréning, odvážne sa rozhodol, že pôjde s nami. Ak by let prebiehal bez problémov, mali by sme na vzájomné spoznávanie sa asi tak tri týždne, počas ktorých by sme sa mohli dozvedieť o sebe toľko vecí, koľko by každý z nás chcel.

Na rozdiel od môjho letu ponad Tichý a Atlantický oceán, ktorý som absolvoval s Perom v klasickom balóne na horúci vzduch, sme mali počas tohto letu zahrievať vzduch až vtedy, keď by sme to potrebovali. Balón mal totiž vnútorné jadro naplnené héliom, ktoré nás malo vyniesť hore. Per potom plánoval ohrievať v noci vzduch okolo jadra, aby ten následne ohrial hélium, pretože hélium by sa inak zmrštilo, oťaželo a balón by klesol.

Ja, Joan a Holly sme sa držali za ruky a objali sme sa. Bolo načase vyraziť.

8.30

Všetci sme ho zbadali v rovnakom čase. Po prašnej ceste, smerujúcej na marockú leteckú základňu, to vyzeralo, ako keby tam cez noc vyrástla

nová mešita. Nad ohnutými zaprášenými palmami sa týčila ohromujúca perleťovobiela kopula. Bol to náš balón. Popri ceste na leteckú základňu klusali vedľa nás muži na koňoch so zbraňami zavesenými na pleciach. Vysoký a štíhly ligotavý biely balón, vznášajúci sa vo vzduchu, vzbudzoval v celom okolí obrovskú pozornosť.

9.15

Oblasť okolo balóna bola uzavretá kordónom a zábradlie lemovali neuveriteľné zástupy ľudí. Posádka leteckej základne v elegantných tmavomodrých uniformách sa na jednej strane zoradila do zovretých šíkov. Pred nimi bol tradičný marocký súbor tancujúcich žien v bielych šatkách, ktoré kričali, hvízdali a výskali. Na túto scénu naklusala skupina jazdcov oblečených v berberskom kroji, vyzbrojených zánovnými mušketaми, ktorí sa zoradili pred balónom. Na chvíľu som sa zhrozil, že vypália oslavnú salvu a prederavia balón. Ja, Per a Alex sme vstúpili do kabíny a vykonali záverečnú kontrolu celého systému. V tom čase už slnko prudko stúpalo na obzor a hélium sa začínalo rozťahovať.

10.15

Vykonali sme všetky potrebné kontroly a boli sme pripravení vyraziť. Naposledy som objal Joan, Holly a Sama. Bol som ohromený, aká silná je Joan. Holly mi robila spoločnosť posledné štyri dni a zdalo sa, že aj ona celú situáciu zvláda. Myslel som si, že aj Sam je v pohode, ale potom prepukol v plač, pritiahol si ma k sebe a nechcel ma pustiť. Takmer som sa rozplakal aj ja. Nikdy nezabudnem na bolestivú silu jeho objatia. Potom ma pobožkal, pustil a objal Joan. Prebehol som na opačnú stranu, aby som sa rozlúčil s otcom a mamou. Mama mi do ruky vtlačila list. „Otvor ho o šesť dní,“ povedala mi. Tajne som dúfal, že vydržíme letieť tak dlho.

10.50

Neostávalo nám nič iné, ako vystúpiť po oceľových schodoch do kabíny. Na sekundu som zaváhal a zamyslel sa, kedy a kde sa zase postavím na pevnú zem alebo sa dotknem vody. Na rozmýšľanie nad budúcnosťou sme však už nemali čas. Cez prielez som vošiel do kabíny. Per bol pri hlavných

ovládačoch, ja som si sadol ku kamerovému vybaveniu a Alex na sedadlo pri poklope.

11.19

Desať, deväť, osem, sedem, šesť, päť... Per odpočítaval sekundy, zatiaľ čo ja som sa sústreďoval na obsluhu kamier. Rukou som neustále kontroloval uvoľňovač môjho padáka. Snažil som sa nemyslieť na obrovský balón nad nami a na šesť obrovských palivových nádrží, ktoré boli upevnené okolo našej kabíny. Štyri, tri, dva, jeden... a Per trhol pákou, čím odpálil spojky, ktoré odsekli kotviace laná, a my sme sa tiicho a svižne vzniesli k nebu. Nebolo počuť žiaden hluk z horákov – náš výstup pripomínal vzlet balóna na detskom večierku. Jednoducho sme sa vzniesli vysoko hore, a keď sme zachytili ranný vánok, preleteli sme ponad Marrákeš.

Cez núdzové dvere, ktoré boli počas nášho výstupu ešte stále otvorené, sme kývali teraz už iba malým postavičkám. Každý detail Marrákeša, jeho štvorcové ružové hradby, veľké námestie, zelené dvory a fontány skryté za vysokými múrmi sme mali ako na dlani. Vo výške približne tri kilometre bol vzduch chladnejší a redší, preto sme zatvorili poklop. Od tohto momentu sme boli odkázaní sami na seba. Boli sme pod tlakom, ktorý už iba stúpал.

Náš prvý fax vypadol zo stroja hneď popoludní.

„Panebože!“ Per mi ho podal. „Pozri sa na to.“

„Pozor, spojky na palivových nádržiach sú zatvorené,“ dočítal som sa.

Bola to naša prvá chyba. Spojky sme mali nechať otvorené, aby sme v prípade problémov spôsobujúcich klesanie mohli odhodiť jednotonovú palivovú nádrž ako nepotrebné závažie.

„Ak je toto naša jediná chyba, nevedieme si až tak zle,“ poznamenal som v snahe rozveseliť Pera.

„Musíme klesnúť na približne na tisícpäťsto metrov, aby som mohol vyliezť von a otvoriť ich,“ povedal Alex. „Tie spojky nie sú problém.“

Počas dňa bolo nemožné klesnúť, pretože hélium zohrievalo slnko. Jediným okamžitým riešením bolo vypustiť hélium, ktoré by nám však

mohlo niekedy chybať. My sme si však nemohli dovoliť prísť ani o trochu héliu. Preto sme sa dohodli, že s klesaním balóna počkáme na súmrak. Pre problém s héliom sme nemohli myslieť na nič iné. Nevedeli sme, ako bude balón letieť v noci, a so zatvorenými palivovými nádržami bola naša schopnosť vyhýbať sa problémom obmedzená.

Ja a Alex sme sa snažili problém zatvorených nádrží zlahčiť, Perovi však spôsoboval ťažkú depresiu. Sedel pri ovládačoch v zúrivom tichu a ožýval sa iba vtedy, keď sme mu položili priamu otázku.

Zvyšok dňa sme sa už nechali nerušene unášať vzduchom a kochali sme sa výhľadmi na pohorie Atlas a jeho ostré štíty pokryté snehom, ktoré sa ligotali v nádhernom slnečnom svetle. Kabínu sme mali prepchatú zásobami na osemnásť dní. Ukázalo sa, že uzavreté spojky neboli jediná vec, na ktorú sme zabudli. Nemysleli sme ani na toaletný papier, takže skôr ako sme mohli po uzučkom špirálovom schodisku zísť na záchod, museli sme počkať, kým dôjdu faxy. A môj žalúdok potreboval po Maroku veľmi veľa faxov. Per bol naďalej v stave zlostného ticha, ja s Alexom sme však boli vďační, že sme o nádržiach už vedeli a nedozvedeli sme sa o probléme neskôr, keď by už mohlo byť neskoro.

Druhý šok sme zažili pri hraniciach s Alžírskom, keď nám Alžírčania oznámili, že letíme priamo na Béchar, ich najdôležitejšiu vojenskú základňu. Oznámili nám, že nemôžeme ponad ňu preletieť: „Nemáte, opakujem, nemáte povolenie na vstup do tejto zóny,“ zdôraznili nám vo svojom faxe.

My sme však nemali inú možnosť.

Asi dve hodiny som cez satelitné spojenie hovoril s naším letovým dispečerom Mikeom Kendrickom a pokúšal sa spojiť s rôznymi britskými ministrami. Napokon nás opäť zachránil marocký minister André Azoulay, ktorý urovnával všetky naše problémy spojené s odletom z Maroka. Vysvetlil Alžírčanom, že nie sme schopní zmeniť smer nášho letu a že na palube nemáme žiadne supermoderné zariadenia na zaznamenávanie priestoru. Jeho vysvetlenie prijali a ustúpili.

Keď k nám dorazili tieto dobré správy, práve som si robil poznámky vo svojom denníku. Otočil som ďalšiu stránku a našiel na nej rukou napísaný odkaz od Sama. Napísal ho hrubým čiernym písmom a prilepil

lepiacou páskou ku stránke: „Pre ocka. Dúfam, že si to užívaš. Prajem ti bezpečnú cestu. Veľmi ťa ľúbim. Tvoj syn Sam.“ Spomenul som si, že noc pred odletom vklzol sám na chvíľu do kabíny. Teraz som už vedel prečo.

O piatej popoludní sme sa stále vznášali vo výške asi desaťtisíc metrov. Per začal púšťať horáky, aby zohrial vzduch vnútri pláštá. Napriek tomu, že horáky horeli celú hodinu, po šiestej večer začal balón pomaly strácať výšku.

„V tej mojej teórii niečo nesedí,“ povedal Per.

„V čom je problém?“ opýtal som sa.

„Neviem.“

Per púšťal horáky bez prestávky, balón však aj tak klesal. Najprv sme klesli o tristo metrov, potom o ďalších stopäťdesiat. So zapadajúcim slnkom bolo čoraz chladnejšie. Bolo jasné, že hélium sa prudko zmršťuje a stáva sa pre nás príťažou.

„Musíme odhodiť závažia,“ povedal Per. Bol vystrašený a my s ním.

Potiahli sme páky na odhodenie olovených závaží, ktoré boli upevnené na dne kabíny. Mali sme ich mať v rezerve približne dva týždne. Závažia sa oddelili od kabíny. Na mojej obrazovke vyzerali ako padajúce bomby. Mal som hroznú predtuchu, že je to iba začiatok katastrofy. Kabína bola väčšia než tá, v ktorej sme preleteli ponad Atlantický a Tichý oceán, stále to však bola iba kovová škatuľa zavesená pod obrovským balónom, vydaná na milosť vetru a počasiu.

Začalo sa stmievať. Bez olovených závaží sme sa chvíľu vznášali v rovnakej výške, potom však balón začal opäť klesať. Tentoraz bolo klesanie rýchlejšie. Za minútu sme klesli o približne šesťsto metrov, za ďalšiu o ďalších šesťsto. Najprv mi zaľahlo v ušiach, potom mi v nich niečo puklo. Cítil som, ako mi stúpa žalúdok a tlačí na hrudný kôš. Boli sme vo výške iba zhruba štyritisícpäťsto metrov. Snažil som sa zachovať chladnú hlavu. Uprene som zameral svoj zrak na kamery a výškomer a rýchlo som premýšľal nad našimi možnosťami. Potrebovali sme odhodiť palivové nádrže. Hneď ako by sme ich však odhodili, náš výlet by sa skončil. To som nemohol povedať nikomu. Leteli sme v tme niekde nad pohorím Atlas a pred sebou sme mali nebezpečné núdzové pristátie. Všetci sme mlčali. Urobil som zopár rýchlych výpočtov.

„Týmto tempom klesania nám ostáva sedem minút,“ povedal som.

„Dobre,“ povedal Per. „Otvor prielez. Odtlakuj kabínu.“

Vo výške približne tritisícšesťsto metrov sme otvorili poklop, klesli sme na približne tritisícristo metrov a kabína sa dych vyrážajúcim náporom mrazivého vzduchu odtlakovala. S Alexom sme začali vyhadzovať cez palubu všetko, čo sme mali: potraviny, vodu, kanistre na olej, všetko, čo nebolo zabudované do kabíny. Úplne všetko. Dokonca aj poriadny zväzok dolárov. Na päť minút to oddialilo náš pád. Pokračovanie v lete neprichádzalo do úvahy. Museli sme si zachrániť vlastné životy.

„To nestačí,“ povedal som, keď som zbadal, že ukazovateľ výšky klesol na nejakých dvetisícšesťsto metrov. „Stále padáme.“

„Dobre, idem von,“ povedal Alex. „Musíme sa zbaviť palivových nádrží.“

Keďže Alex prakticky zostavil našu kabínu, vedel úplne presne, ako uvoľniť zámky. V panike som si uvedomil, že ak by bol namiesto neho na palube Rory, boli by sme nahraní. Neostávalo by nám nič iné, ako vyskočiť padákom. V tomto momente by sme už padali do noci nad Atlasom. Horáky, ktoré nám horeli nad hlavou, nás osvetľovali prudkým oranžovým svetlom.

„Skákal si už niekedy padákom?“ zakričal som na Alexa. „Nikdy,“ odvetil.

„Tu máš odlišťovacie lanko,“ povedal som mu a pritisol mu naň ruku. „Sme na dvetisícsto metroch a klesáme,“ zakričal Per. „Sme na dvetisíc metroch.“

Alex vyšiel cez prielez do hornej časti kabíny. Iba ťažko sme dokázali odhadnúť, ako rýchlo padáme. V ušiach som mal úplne zaľahnuté. Ak by boli zámky zamrznuté a Alex by nevedel uvoľniť palivové nádrže, museli by sme zoskočiť. Ostávalo nám už iba zopár minút. Pozrel som sa hore na prielez a v duchu som si zopakoval, čo musíme urobiť: jedna ruka na obrubu, krok von a skok do temnoty. Rukou som inštinktívne nahmatol svoj padák. Skontroloval som, či má na sebe svoj padák aj Per. Sledoval výškomer. Údaj o výške prudko klesal.

Ostávalo nám už iba nejakých tisícosemsto metrov. Vonku bola tma. Nie, už iba necelých tisícšesťsto metrov. Ak by bol Alex vonku ešte

ďalšiu minútu, dostali by sme sa na tisíc metrov. Stál som s hlavou vystrčenou cez prielez, popúšťal som popruh a sledoval Alexa, ako sa presúva po povrchu kabíny. Pod nami sa rozprestierala absolútna temnota a obklopoval nás mrazivý vzduch. Na zem sme nevideli. Telefón a fax neustále zvonili. Pozemná letová kontrola sa musela diviť, čo to, dočerta, stvárame.

„Jedna je preč,“ zakričal Alex cez poklop.

„Tisícsto metrov,“ ozval sa Per.

„Ďalšia,“ povedal Alex.

„Tisíc metrov.“

„Ďalšia.“

„Deväťsto metrov, sedemsto metrov.“

Na zoskok už bolo príliš neskoro. Skôr ako by sme vyskočili, narazili by sme do kopcov, ktoré sa na nás rútili.

„Pod dnu,“ zareval Per. „Okamžite!“

Alex nacúval späť cez poklop.

Pripravili sme sa na náraz. Per potiahol pákou, aby odpojil palivovú nádrž. Ak by táto spojka zlyhala, o šesťdesiat sekúnd by sme boli mŕtvi. Nádrž odpadla a balón sa trhnutím prudko zastavil. Podobalo sa to nárazu výťahu na zem. Sedeli sme zarazení do našich sedadiel, ja som mal hlavu hlboko medzi plecami. Potom začal balón stúpať. Sledovali sme výškomer: sedemsto, sedemstopäťdesiat, osemsto metrov. To najhošie sme mali za sebou. Za ďalších desať minút sme prekonalí výšku deväťsto metrov a balón znovu stúpал do nočnej oblohy.

Kľakol som si na podlahu vedľa Alexa a objal ho.

„Vďakabohu za to, že si s nami,“ povedal som. „Bez teba by sme už nežili.“

Hovorí sa, že umierajúci človek v posledných sekundách pred svojou smrťou prehodnocuje svoj život. V mojom prípade to bolo inak. Počas nášho pádu s perspektívou, že sa z nás stane ohnivá guľa v pohorí Atlas, a môjho presvedčenia, že zomrieme, som myslel iba na jedno jediné: ak to prežijem, už nikdy nepoletím balónom. Keď sme už stúpali do bezpečia, Alex nám porozprával príbeh bohatého muža, ktorý sa rozhodol preplávať Lamanšský prieliv: prišiel na pláž, rozložil na nej svoje rozkladacie kreslo a stôl, na stôl položil uhorkové sendviče a jahody, a keď to všetko

spravil, vyhlásil, že Lamanšský prieliv prepláva zaňho jeho človek. V danom momente sa mi to nezдалo ako úplne zlý nápad.

Počas tejto prvej noci sme sa zo všetkých síl snažili udržať kontrolu nad balónom. V istom momente začal bez akéhokoľvek zjavného dôvodu rovnomerne stúpať. Hľadali sme príčinu a zistili sme, že z jednej zo zostávajúcích palivových nádrží uniká plyn. Nevedomky sme si vypúšťali palivo. S blížiacim sa východom slnka sme sa pripravovali na pristátie. Pod nami sa rozprestierala alžírská púšť, čo je nehostinné miesto, aj keď všetko prebieha podľa plánu, o to viac v krajine, v ktorej zúri občianska vojna.

Púšť nepôsobila ako žltunké more hebkých dún, ako si ju dokážete predstaviť po pozretí filmu *Lawrence z Arábie*. Holá zem bola červená a skalnatá, nehostinná ako povrch Marsu, pričom kamene stáli vzpriamené ako obrovské termitisko. S Alexom sme sedeli na streche kabíny a kochali sme sa začínajúcim východom slnka nad púšťou. Uvedomovali sme si, že tohto dňa sme sa vôbec nemuseli dožiť. Vychádzajúce slnko a stúpajúca teplota vzduchu nám pripadali nekonečne vzácne. Ako sme sa tak pozerali na tieň balóna pohybujúci sa po púšti, nechcelo sa nám veriť, že ide o to isté zariadenie, ktoré sa v hlbkej noci rútilo na pohorie Atlas.

Palivové nádrže, ktoré zostali pripevnené k balónu, bránili Perovi vo výhlade. Alex ho preto presvedčil, aby sme pristáli. Keď sme sa blížili k zemi, Alex skríkol:

„Pred nami je elektrické vedenie!“

Per zareval, že sme uprostred Sahary, kde sa elektrické vedenie nemôže nachádzať ani náhodou. „To musí byť fatamorgána,“ skríkol.

Alex trval na tom, že vylezie hore a presvedčí sa na vlastné oči. Podarilo sa nám nájsť jedno jediné elektrické vedenie na celej Sahare. Všade okolo nás sa rozliehala pustá púšť, no už pár minút po našom pristátí sa na nej začali vynárať znaky života. Z kameňov sa najprv vynorila skupina Berberov. Na začiatku si udržiavali určitý odstup. Keď sme im chceli ponúknuť vodu a to, čo nám ostalo z našich zásob, započuli sme trhaný rev bojových vrtuľníkov. Museli nás sledovať prostredníctvom svojich radarov. Tak rýchlo, ako sa objavili, sa Berberi aj vyparili. Neďaleko od nás v oblaku prachu pristáli dva vrtuľníky a o chvíľu nás obklopili apatickí vojaci s guľometmi v rukách, ktorí zjavne nemali ani potuchy o tom, kam by ich mali vlastne namieriť.

„Aláh,“ povedal som s nádejou v hlase.

Chvíľu stáli bez pohybu, ale napokon v nich zvíťazila zvedavosť nad opatrnosťou. Kabínu sme ukázali ich dôstojníkovi, ktorého zaujali hlavne zostávajúce palivové nádrže.

Ako sme tak stáli mimo kabíny, rozmyšľal som, čo si títo alžírski vojaci o nej myslia. Otočil som hlavu a zahľadel som sa na ňu ich očami. Zostávajúce palivové nádrže boli pomaľované svetločervenou a žltou farbou a vyzerali ako obrovské plechovky nápojov Virgin Cola a Virgin Energy. Medzi mnohými heslami na boku kabíny boli heslá pre Virgin Atlantic, Virgin Direct (teraz Virgin Money), Virgin Territory a Virgin Cola. Asi sme mali šťastie, že hlboko veriaci moslimskí vojaci nerozumeli textu napísanému po obvodě vrchnej časti plechovky Virgin Energy: NECH STE O VIRGIN ENERGY POČULI UŽ ČOKOLVEK, NEEXISTUJE ABSOLÚTNE ŽIADEN DÔKAZ, ŽE JE TO AFRODIZIAKUM.

* * *

Ako som sa tak pozeral na kabínu usadenú v červenom piesku a snažil sa zabudnúť na hrozný pád do pohoria Atlas, znovu som sa zaprisahal, že o niečo také sa už nebudem nikdy pokúšať. V dokonalom protiklade k tejto prísaha som však rovnako tušil, že hneď, ako sa vrátim domov a porozprávam o tom ostatným vzduchoplavcom, pokúšajúcim sa o let okolo sveta, dám sa nahovoriť na ešte jeden posledný pokus. Je to neodolateľná výzva, ktorá je vo mne zakorenená príliš hlboko na to, aby som sa jej vzdal.

Ludia mi najčastejšie kladú tieto dve otázky: Prečo riskujete život lietáním v balóne? a Kam smeruje skupina Virgin? Pohľad na kabínu balónu usadenú v strede alžírskkej púšte, oblepenú zhlučom rôznych použitých značky Virgin, určitým spôsobom vystihoval tieto základné otázky.

Vedel som, že sa znovu pokúsím o let balónom, pretože vzduchoplavectvo je jednou z hrstky zostávajúcich výziev. Hneď ako úspešne potlačím do úzadia spomienky na hrôzy každej konkrétnej plavby, som opäť presvedčený, že sa viem poučiť z vlastných chýb a absolvovať nasledujúci let bezpečne.

Všeobecnú otázku, kam smeruje skupina Virgin, nie je možné zodpovedať. Namiesto prílišného teoretizovania o celej veci, čo nie je môj

spôsob uvažovania, som napísal túto knihu, v ktorej opisujem genézu rozvoja Virgin do jej súčasnej podoby. Ak budete starostlivo čítať medzi riadkami, dúfam, že našej vízii pre skupinu Virgin porozumiete a dozviete sa aj to, kam smerujem ja osobne. Niektorí ľudia tvrdia, že moja vízia pre Virgin porušuje všetky pravidlá a je príliš roztrieštená; iní zase vyhlasujú, že Virgin sa stala jednou z hlavných značiek storočia; ďalší ju zase do detailu rozpitvávajú a píšu o nej akademické traktáty. Čo sa týka mňa, môj prístup je zdvihnúť telefón a konať. Lety balónom, ako aj veľký počet spoločností skupiny Virgin, ktoré som založil, tvoria neprerušovanú reťaz výziev, ktorá sa začína ešte v mojom detstve.

Keď som hľadal názov pre túto knihu, Davit Tait, ktorý riadi americkú vetvu spoločnosti Virgin Atlantic, navrhol, aby som ju nazval *Virgin: umenie obchodnej stratégie a konkurenčnej analýzy*.

„Nie je to zlé,“ povedal som mu, „ale nie som si istý, či je tento názov dostatočne chytľavý.“

„Samozrejme,“ povedal, „podtitul by znel *No a čo, poďme na to!*“

1

Rodina, ktorej členovia by jeden pre druhého spravili čokoľvek

1950 – 1963

S POMIENKY NA DETSTVO mi už pomaly blednú, ale niektoré epizódy stojí za to aj tak spomenúť. Pamätám si, že rodičia nám deťom neustále dávali výzvy. Moja mama bola odhodlaná urobiť z nás nezávislých ľudí. Keď som mal štyri roky, zastavila auto niekoľko kilometrov od nášho domu a prinútila ma nájsť cestu späť cez polia. Beznádejne som sa stratil. Prvá spomienka mojej sestry Vanessy je na to, ako ma jedného januárového rána zobudila mama ešte za tmy, pretože si zmyslela, že v ten deň mám ísť na bicykli do Bournemouth. Zabalila mi zopár sendvičov a jablko a zahlásila, že vodu si mám nájsť po ceste.

Bournemouth bol vzdialený približne osemdesiat kilometrov od nášho domu v Shamley Green v grófstve Surrey. Mal som vtedy necelých dvanásť rokov, mama však bola presvedčená, že táto výzva mi ukáže, aká dôležitá je výdrž a zmysel pre orientáciu. Pamätám si, že som vyrazil za tmy, a už iba matne si spomínam, že noc som strávil u príbuzných. Už sa vôbec nepamätám na to, ako som našiel ich dom alebo ako som sa nasledujúci deň vrátil do Shamley Green. Pamätám si však, že som napokon napochodoval do kuchyne ako víťazný hrdina s pocitom obrovskej hrdosti na svoj úspešný cyklistický maratón a očakával som obrovské privítanie.

„Dobrá práca, Riško,“ pochválila ma mama v kuchyni, kde krájala cibuľu. „Zabavil si sa? Mohol by si teraz skočiť k vikárovi? Má nejaké drevo na rúbanie, povedala som mu, že sa čochvíľa vrátiš.“

Naše výzvy boli skôr fyzické než akademické, a netrvalo dlho, než sme si ich začali dávať sami. Zo svojho detstva si pamätám, ako som sa naučil plávať. Mal som štyri alebo päť rokov, keď sme boli na dovolenke